מתיקות השבת

פרשת וישלח
תשפ"ו

גיליון
757

יו"ל ע"י קהל לובלין בארה"ק
בראשות הגה"צ רבי מנחם ברוך יאוזע שליט"א
תלמידו של פוסק הדור בעל "שבט הלוי" זצוק"ל

• משיחותיו של מורינו הגה"צ שליט"א •

מִתיקוּת הָאָדָם שֶׁנֶּהֱפַךְ לְמַלְאָךְ

"וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו". אוֹמֵר רַשִׁ"י: 'מַלְאָכִים מַמָּשׁ', וּלְפִי פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא יַעֲקֹב שָׁלַח שְׁלִיחִים בְּנֵי אָדָם, וּכְמוֹ שֶׁהַתַּרְגּוּם אוֹמֵר 'אַזְגְּדִין' שֶׁפֵּרוּשׁוֹ שְׁלִיחִים. וּכְשֶׁיַּעֲקֹב הָיָה בַּדֶּרֶךְ לְחָרָן, הוּא רָאָה בַּחֲלוֹמוֹ "וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ", וְכַיָּדוּעַ שֶׁצַּדִּיקִים נֶהֱפָכִּו אַחַר פְּטִירָתָם לְמַלְאָכִים, כַּמּוּבָא בַּמִּדְרָשׁ שֶׁחֲנוֹךְ נַעֲשָׂה מַלְאָךְ מט"ט, וְכָל יְהוּדִי שֶׁעוֹשֶׂה רָצוֹן ה', וַאֲפִילּוּ יְלָדִים שֶׁשּׁוֹמְעִים בַּבַּיִת דִּבְרֵי אֱמוּנָה וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם, זוֹכִים לְהֶהָפֵךְ לְמַלְאָכִים קְטַנִּים, וְכָל אֶחָד לְפִי דַּרְגָּתוֹ נַעֲשֶׂה מַלְאָךְ יוֹתֵר גָּדוֹל, וְהַמַּלְאָכִים שֶׁעוֹלִים בַּסֻּלָּם מְרַמְּזִים עַל צַדִּיקִים שֶׁלְּאַחַר שֶׁיָּרְדוּ לָעוֹלָם וְהִתְגַּבְּרוּ עַל יִצְרָם וְעָמְדוּ בַּנִּסְיוֹנוֹת, הֵם דּוֹמִים אַחֲרֵי פְּטִירָתָם לַמַּלְאָכִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם רַק עֲלִיּוֹת בְּלִי יְרִידוֹת.

וּמַה שֶּׁהַמַּלְאָכִים בַּחֲלוֹם שֶׁל יַעֲקֹב הָיוּ עוֹלִים וְיוֹרְדִים, זֶה מְרַמֵּז עַל הַגְּשָׁמִים שֶׁגַּם הֵם נִקְרָאִים מַלְאָכִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת", שֶׁהַקָּבָ"ה מְאַדֶּה אֶת מֵי הַיָּם הַמְּלוּחִים וְהֵם "עוֹלִים" לַשָּׁמַיִם וְאַחַר כָּךְ הֵם "יוֹרְדִים" לָעוֹלָם כְּשֶׁהֵם מְתוּקִים לְהַחַיּוֹת אוֹתָנוּ, וְזֶה נִרְמָז בְּ"מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ", שֶׁבְּכָל גֶּשֶׁם הַמַּלְאָכִים עוֹלִים לַשָּׁמַיִם כְּשֶׁהֵם שְׁבוּרִים וְיוֹרְדוּ כְּשֶׁהֵם מְתֻקָּנִים וּשְׁלֵמִים.

מַלְאָכִים שֶׁל תּוֹרָה

וּבְכָל אָדָם יֵשׁ בְּתוֹךְ גּוּפוֹ אֶת הַפְּעֻלּוֹת הַגְּדוֹלוֹת הַלָּלוּ בְּדוֹמֶה לְמֵי הַגְּשָׁמִים: מֵי עֵינַיִם, מְלוּחִים. מֵי אָזְנַיִם, שְׁמֵנִים. מֵי חֹטֶם, סְרוּחִים. מִי הַפֶּה, מְתוּקִים. (תַּנְחוּמָא חֻקַּת פי"ט), וְהַקָּבָ"ה מְרַפֵּא וּמַבְרִיא אֶת כָּל הַמְּיִמוֹת הַנִּפְלָאִים הַלָּלוּ. וּכְמוֹ כֵן בְּמַתַּן תּוֹרָה הִתְקַנִּים עִנְיָן "עֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ" כָּעִנְיָן שֶׁמִּתְקַנִּים בַּגְּשָׁמִים, שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה וְאָז הַלּוּחוֹת נִשְׁתַּבְּרוּ וְאַחַר כָּךְ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָה לַשָּׁמַיִם וְיָרַד שׁוּב עִם הַלּוּחוֹת הַמְתוּקִים שֶׁנִּשְׁאֲרוּ לָנֶצַח.

וְכָךְ גַּם נַעֲשָׂה בִּבְרִיאַת הָאָדָם, שֶׁאָדָם אוֹכֵל, וְהָאֹכֶל עוֹלֶה לְמוֹחוֹ וְיוֹרֵד לְכָל גּוּפוֹ, וְנִבְרָאִים מִמֶּנּוּ יְלָדִים מְתוּקִים וּמְלֵאִים בְּתֹכֶן טוֹב.

הָעֲצָה לְהוֹרֶה לְבֶן חָלָשׁ

וְהַקָּבָ"ה תֵּכֶף בִּבְרִיאַת הָאָדָם, שֶׁאָדָם אוֹכֵל, שֶׁהַקָּבָ"ה כְּבָיְכוֹל 'כִּבָּה' אֶת הָאוֹר, כְּדֵי שֶׁיַּעֲקֹב יִשַּׁן שָׁם וְיַחְלֹם אֶת הַחֲלוֹם הַזֶּה שֶׁבּוֹ רָמַז הַקָּבָ"ה לְיַעֲקֹב אָבִינוּ עַל צֲאֶצָאָיו, שֶׁבְּכָל אָדָם יֵשׁ גַּם חֶסְרוֹנוֹת וְאֵין מַה לְהִתְיָאֵשׁ מִכָּךְ, כִּי אִם מַעֲלִים אֶת הַיֶּלֶד כְּלַפֵּי מַעְלָה וְהוּא בְּגֶדֶר "עוֹלִים", הֵרֵי שֶׁאַחַר כָּךְ כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת נִשְׁלָמִים וּמִתְקַנִּים בּוֹ "יוֹרְדִים בּוֹ", שֶׁהוּא יוֹרֵד עִם רוּחַ חֲדָשָׁה, נְקִיָּה וּנְפָלָאָה.

וּכְשֶׁאָדָם פּוֹתֵחַ לְקָבָ"ה פֶּתַח כְּחוּדּוֹ שֶׁל מַחַט, שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל לַעֲלוֹת מַעְלָה, הַקָּבָ"ה פּוֹתֵחַ לוֹ פֶּתַח כְּפִתְחוֹ שֶׁל אוּלָם, שֶׁזּוֹכֶה לְרוּחַ חֲדָשָׁה וְטוֹבָה מִן הַשָּׁמַיִם וְזוֹכֶה לְקִרְבַת אֱלֹקִים גְּדוֹלָה.

מתיקות הניסים

מכתבים למערכת

הַצָּלַת נְפָשׁוֹת

לִכְבוֹד מַעֲרֶכֶת הַגְּלָיוֹן הֶחָשׁוּב מִתִּיקוּת הַשַּׁבָּת, לְאוֹר הַסִּפּוּר שֶׁפֹּרְסַמְתֶּם בְּשָׁבוּעַ שֶׁעָבַר, אֲנִי רוֹצֶה לִשְׁלֹחַ אֶת הַסִּפּוּר שֶׁלִּי וְאֶת הַסִּפּוּר שֶׁל חֲבֵרִי.

שְׁמִי יוֹסֵף, אֲנִי בָּחוּר בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה וָחֲצִי. לְפָנַי כְּחֹדֶשׁ הוֹרֵי תִּכְנְנוּ לָנוּ נֹפֶשׁ מְיוֹם רִבְיעִי וְעַד לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת. בְּיוֹם הַנְּסִיעָה בִּקְּשׁוּ מִמֶּנִּי לִיסּוֹעַ בְּאוֹטוֹבּוּס לִשְׁכוּנַת רָמוֹת כְּדֵי לְהָבִיא מִשָּׁם כַּמָּה מוּצָרִים לְצֹרֶךְ הַנְּסִיעָה.

עָלִיתִי לָאוֹטוֹבּוּס וּכְשֶׁהָיִיתִי צָרִיךְ לָרֶדֶת, הִסְתַּפַּקְתִּי הַאִם כָּאן אֲנִי צָרִיךְ לָרֶדֶת אוֹ בַּתַּחֲנָה הַבָּאָה, וּכְשֶׁהֵבַנְתִּי שֶׁאָכֵן זוֹהִי הַתַּחֲנָה שֶׁאֲנִי אָמוּר לָרֶדֶת בָּהּ, הַדְּלָתוֹת כְּבָר הֵחֵלּוּ לְהִסָּגֵר וְאָז עָשִׂיתִי מַעֲשֶׂה לֹא חָכָם, שֶׁקָּפַצְתִּי אֶת הַמַּדְרֵגָה שֶׁל הָאוֹטוֹבּוּס לְכִוּוּן הַמִּדְרָכָה.

בְּאוֹתוֹ רֶגַע כַּנִּרְאֶה הַנֶּהָג פָּתַח שׁוּב אֶת הַדְּלָתוֹת, אַךְ אֲנִי מָעַדְתִּי וְנָפַלְתִּי כְּשֶׁרַאשִׁי פָּגַע בַּמִּדְרָכָה וְרַגְלִי נִשְׁאֲרוּ בְּתוֹךְ הָאוֹטוֹבּוּס. כַּמּוּבָן בְּכָזֶה מַצָּב עָמַדְתִּי בְּסַכָּנָה אֲיוּמָה, שֶׁאִם הַנֶּהָג יִסְגֹּר אֶת הַדְּלָתוֹת עַל רַגְלַי, חַלִּילָה שֶׁחָס וְשָׁלוֹם הָאוֹטוֹבּוּס הָיָה מְטַלְטֵל אוֹתִי וְהַסּוֹף הַמַּר בָּרוּר.

אֲנִי הָיִיתִי כָּאוּב מְאֹד בְּרֹאשִׁי, כָּךְ שֶׁעַדַיִן לֹא הֵבַנְתִּי שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְחַלֵּץ מֵהֵר אֶת רַגְלַי מֵהָאוֹטוֹבּוּס, אֲבָל בְּלִי מִשִּׂים לֵב מָשַׁכְתִּי אֶת רַגְלַי לְפָנַי שֶׁהָאוֹטוֹבּוּס סָגַר אֶת הַדְּלָתוֹת, וְהָאוֹטוֹבּוּס נָסַע, וּבְנוֹסָף בְּרַחֲמֵי ה' גַּלְגַּלֵּי הָאוֹטוֹבּוּס לֹא עָלוּ עַל רַגְלַי. בְּאוֹתָם יָמִים הָיוּ לִי כְּאֵבִים אַדִּירִים מֵהַחֲבָלָה בְּרֹאשׁ, וְכַיּוֹם בָּרוּךְ ה' הִתְרַפֵּאתִי.

›› המשך המעשה בעמוד ד

שִׁבְטֵי שֶׁל מַלְאָכִים

וְעַל הַיְלָדִים שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, הַשִּׁבְטִים הַקְּדוֹשִׁים בְּעַצְמָם, הַקָּבָ"ה רָמַז שֶׁהֵם יִהְיוּ עוֹלִים וְיוֹרְדִים וּמוֹשְׁלִים בְּמַלְאֲכֵי הָאֱלֹקִים, מִפְּנֵי שֶׁהַצַּדִּיקִים גְּדוֹלִים בְּמַעֲלָתָם מֵהַמַּלְאָכִים (סַנְהֶדְרִין צג.), וְיַעֲקֹב אָבִינוּ בְּעַצְמוֹ הִתְנַסָּה בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים שֶׁבָּהֶם הִתְעַלָּה מֵעַל כָּל הַמַּלְאָכִים, עַד שֶׁשָּׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו קָרְאוֹ יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם "כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעִם אֲנָשִׁים".

כִּי יַעֲקֹב עָמַד בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים מְאֹד, בְּכָךְ שֶׁלֵּאָה הָעֲמִידָה פָּנִים שֶׁהִיא רָחֵל, וְהוּא שָׂמַר עַל כְּבוֹדָהּ וְלֹא הִתְרַגֵּז עָלֶיהָ עַל כָּךְ, וְאַחַר כָּךְ הוּא נָשָׂא גַּם אֶת רָחֵל וְכָתוּב (פִּקְחִים קיט:), שֶׁלֶּעָתִיד לָבוֹא יַעֲקֹב יִשְׂרֵב לְבָרוּךְ עַל כּוֹס בְּרָכָה בִּסְעוּדַת שׁוֹר הַבָּר וְלִוְיָתָן, מִשּׁוּם שֶׁנָּשָׂא שְׁתֵּי אֲחָיוֹת בְּחַיֵּיהֶן, מַה שֶּׁעָתִידָה הַתּוֹרָה לֶאֱסֹר, וְיֵשׁ שֶׁבֵּארוּ שֶׁבְּכָל זֹאת נָשָׂא שְׁתֵּי אֲחָיוֹת, מִפְּנֵי שֶׁלִּפְנֵי מַתַּן תּוֹרָה הָיָה זֶה בְּגֶדֶר הֶדּוֹט שֶׁלֹּא לְשֵׁאת שְׁתֵּי אֲחָיוֹת, וְיַעֲקֹב לֹא רָצָה לְהַדֵּר עַל חֶשְׁבּוֹן רָחֵל שֶׁהִבְטִיחַ לָהּ שֶׁיִּשָּׂאֶנָּה, וּכְשֶׁשִּׁתֵּיהֶן הָיוּ נְשׂוֹתָיו, הוּא נָהַג כָּבוֹד גָּדוֹל בִּשְׁתֵּיהֶן.

עֲבוֹדוֹת נִסְתָּרוֹת

וְכֵן לֵאָה וְרָחֵל בְּעַצְמָן הָיוּ בַּעֲלוֹת מִדּוֹת טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד, וּמְבֹאָר בזוה"ק (ח"ב דַּף כט:) שֶׁלֵּאָה נִקְרֵאת 'עַלְמָא דְּאִתְכַּסְיָא' וְרָחֵל נִקְרֵאת 'עַלְמָא דְּאִתְגַּלְיָא', וִיבֹאַר שֶׁזֹּאת מִשּׁוּם שֶׁהַמַּעֲלוֹת שֶׁל לֵאָה הָיוּ מֻסְתָּרוֹת מֵעֵינֵי בְּנֵי אָדָם, וּכְגוֹן שֶׁהָיְתָה בָּהּ מַעֲלָה גְּדוֹלָה בְּכָךְ שֶׁהָיוּ לָהּ נְסִיוֹנוֹת מֵהַבְּזִיוֹנוֹת הַנּוֹרָאִים שֶׁהָיוּ לָהּ כַּאֲשֶׁר הֵבִינוּ שֶׁהִיא נָהֲגָה בְּרַמָּאוּת עִם יַעֲקֹב, וְהִיא עָבְרָה אֶת הַבְּזִיוֹנוֹת הָאֵלּוּ בְּיִרְאַת ה' וּבְהַכְנָעָה גְּדוֹלָה. וְאִצֶּל רָחֵל הָעֲבוֹדַת ה' שֶׁלָּהּ הָיְתָה בְּגָלוּי, שֶׁזִּהְרָה לַאֲחוֹתָהּ וְנָתְנָה לָהּ אֶת הַסִּימָנִים [וּלְהַלָּן בְּהַרְחָבָה].

וְהָאֲחָיוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הָאֵלּוּ שֶׁנָּהֲגוּ בְּכָאֵלּוּ מִדּוֹת טוֹבוֹת, זָכוּ וְהֶעֱמִידוּ יְלָדִים שֶׁכֻּלָּם הָיוּ עוֹבְדֵי ה' עֲצוּמִים וְקָרְאוּ לְכָל אֶחָד בְּשֵׁמוֹת עַל שֵׁם הָעֲבוֹדַת ה' שֶׁלָּהֶם, כְּמוֹ רְאוּבֵן עַל שֵׁם הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁל רְאוּבֵן שֶׁנִּבְדַּל מֵעֲשָׂו (עֵי' בְּרָכוֹת ז:), וְשִׁמְעוֹן עַל שֵׁם שֶׁה' שׁוֹמֵעַ לִתְפִלּוֹת. לֵוִי עַל שֵׁם הָרָצוֹן לְהִתְלַוּוֹת לְיַעֲקֹב הַצַּדִּיק. יְהוּדָה עַל שֵׁם הַהוֹדָאָה לַה' וְכוּ'.

הָעֵצָה לְזִמְנֵי מַשְׁבֵּר

וְהַמַּלְאָכִים שֶׁהָיוּ עוֹלִים וְיוֹרְדִים בַּסֻּלָּם, זֶה מְרַמֵּז עַל הַיְרִידוֹת וְהָעֲלִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם, וּבוֹ רָמוּז לָנוּ שֶׁכַּאֲשֶׁר אָדָם יוֹרֵד, הוּא צָרִיךְ לִרְאוֹת אֶת הַצַּדִּיקִים, הֵינוּ שֶׁיְּבַקֵּשׁ מֵהַצַּדִּיקִים דַּעַת ה', שֶׁיְּלַמְּדוּהוּ אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלֵךְ בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹכֵל הַמַּלְאָכִים שֶׁיָּרְדוּ בַּסֻּלָּם מָצְאוּ לְמַטָּה אֶת יַעֲקֹב שֶׁהוּא יָשֵׁן, כָּךְ הָאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁמַּה שֶּׁהוּא רוֹאֶה בַּצַּדִּיקִים, עֲדַיִן זֶה בְּגֶדֶר שֵׁינָה בִּלְבַד, כְּלוֹמַר שֶׁהַצַּדִּיקִים בְּעֵינָיו הֵם כִּישֵׁנִים, שֶׁאֵינוֹ מְגַלֶּה וְאֵינוֹ מַכִּיר בֶּאֱמֶת אֶת מַעֲלָתָם, כִּי מַעֲלוֹתֵיהֶם נִסְתָּרוֹת מֵעֵינֵי בְּנֵי אָדָם, כְּלֵאָה שֶׁמַּעֲלוֹתֶיהָ הָיוּ מֻסְתָּרוֹת מֵעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת.

מִתִּיקוּת שְׁלֵמוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ

הִנֵּה כָּל אֶחָד מֵהָאָבוֹת פֵּרְסֵם אֶת ה' בְּדַרְכּוֹ מִשֶּׁלּוֹ, כַּמְּבֹאָר בַּמִּקְרָא (פִּקְחִים פח.) וּבַמִּדְרָשׁ (פְּסִיקְתָּא רַבָּתִי פל"ט) בְּשִׁנּוּי לָשׁוֹן, שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ קָרָא לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַר, שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּהַר ה' יֵרָאֶה". יִצְחָק קָרָאוֹ שָׂדֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה". יַעֲקֹב קָרָאוֹ בַּיִת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים".

אַבְרָהָם אָבִינוּ עָבַד אֶת ה' בְּאֹפֶן שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁקָּשָׁה לָעֲלוֹת עַל הַר, שֶׁהִתְאַמֵּץ מְאֹד לְכַבֵּשׁ אֶת רַחֲמָיו כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן ה' בִּשְׁלֵמוּת, בְּעֵת שֶׁהֶעֱלָה אֶת יִצְחָק עַל הַר הַמּוֹרִיָּה, וּפֵרְסֵם אֶת ה' עַל הַחֶסֶד שֶׁנָּתַן לוֹ יֶלֶד, עַד כְּדֵי שֶׁהָיָה מוּכָן לִמְסֹר אֶת בְּנוֹ לִכְבוֹד ה', וּבָזֶה כְּלוּלָה גַּם הַעֲרָכָה לָאֱשֶׁת חַיִל שֶׁקִּבֵּל, שֶׁהֲרֵי בָּזֶה שֶׁהוּא מוֹסֵר אֶת בְּנוֹ, הוּא מוֹסֵר גַּם אֶת אִשְׁתּוֹ לִכְבוֹד ה', שֶׁהֲרֵי הַבֵּן הוּא הַפְּרִי שֶׁנִּתַּן לוֹ דֶּרֶךְ אִשְׁתּוֹ, וּבְפֹעַל אֵכֶן דֶּרֶךְ הָעֲקֵדָה הוּא מָסַר אֶת אִשְׁתּוֹ לִכְבוֹד ה', שֶׁהֲרֵי שָׂרָה נִפְטְרָה עַל יְדֵי שֶׁשָּׁמְעָה עַל הָעֲקֵדָה.

לְהַסְכִּים לְהַפְסִיד לִכְבוֹד ה'

וּבָזֶה אַבְרָהָם אָבִינוּ עָשָׂה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָרִאשׁוֹן, בָּעֲבוֹדָה שֶׁעָבַד אֶת ה' עַל הַר הַמּוֹרִיָּה, וּבָזֶה נִקְרָא שֶׁהוּא קָרָא אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַר, הֵינוּ שֶׁהוּא הֵרִים אֶת שֵׁם ה' כְּעַל הַר גָּבוֹהַּ, וְאַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה הָרִאשׁוֹן שֶׁקְּרָאוֹ לַקָּבָ"ה "אָדוֹן", כִּי לִמֵּד אֶת בְּנֵי הָאָדָם לְהַמְלִיךְ עֲלֵיהֶם אֶת ה', וְשֶׁיִּהְיוּ כֻּלְּפֵי ה' כְּעֶבֶד מוּכָן לְהַפְסִיד בִּשְׁבִיל אֲדוֹנוֹ, כָּךְ יִהְיוּ מוּכָנִים לְהַפְסִיד הָמוֹן כְּדֵי לַעֲבֹד אֶת ה', כְּמוֹ שֶׁהוּא הָיָה מוּכָן לְהַפְסִיד אֶת בְּנוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ לִכְבוֹד ה'.

יִצְחָק עָבַד אֶת ה' בְּשָׂדֶה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה", וְכֵן עָסַק בְּעִנְיְנֵי שָׂדֶה וְזָרַע בַּשָּׂדֶה, וְה' בֵּרֵךְ אוֹתוֹ שֶׁמָּצָא מֵאָה שְׁעָרִים וְגַם חָפַר בְּאֵרוֹת מַיִם, וְהַכֹּל עָשָׂה כְּדֵי לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים, לָתֵת לָהֶם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וּלְלַמְּדָם לְהוֹדוֹת לַה', כְּמוֹ מְצִוַּת בִּכּוּרִים שֶׁעִנְיָנָהּ לְהוֹדוֹת לַה' עַל הַפֵּרוֹת שֶׁנָּתַן לָנוּ ה'.

נֶכֶד הַמַּצִּיל אֶת סָבוֹ

בְּפָרָשִׁיּוֹתֵינוּ מְסֻפָּר שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ עָבַד אֶת ה' בְּעִקָּר בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וּבְעֶצֶם הַשְּׁתַדְּלוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיוּ מַהֲלָכִים מְשֻׁנִּים מְאֹד, אֵיךְ לָבָן הִטְעָה אוֹתוֹ וְנָתַן לוֹ אֶת לֵאָה בְּמָקוֹם רָחֵל, וְיַעֲקֹב עָמַד בַּפְּסִיוֹן הַזֶּה וּבָכָל הַנִּסְיוֹנוֹת הַגְּדוֹלִים שֶׁהָיוּ לוֹ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁזֹּו הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה יוֹתֵר מֵהַמַּעֲלוֹת שֶׁל הַר וְשָׂדֶה, וְהֵינוּ שֶׁאַבְרָהָם וְיִצְחָק הִנִּיחוּ מָקוֹם לְיַעֲקֹב לְהִתְגַּדֵּר בּוֹ וְלִזְכּוֹת בַּמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה, לַעֲבֹד אֶת ה' בְּתַכְלִית הַמַּעֲלָה, עַל יְדֵי שֶׁהַקָּבָ"ה גָּרַם לוֹ שֶׁהָיָה מֻכְרָח לָשֵׂאת שְׁתֵּי אֲחָיוֹת, וּבָכָךְ הוּא הִתְנַסָּה בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים מְאֹד, לְכַבֵּד כָּל אַחַת מֵהֶן בְּלִי לְהַחְלִישׁ דַּעְתָּהּ שֶׁל אַף אַחַת, וְהוּא עָמַד בָּכָךְ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת וּבְדֶרֶךְ זוֹ אַף חִנֵּךְ אֶת בָּנָיו לְכַבֵּד זֶה אֶת זֶה, וְאָכֵן רְאוּבֵן כִּבֵּד אֶת יְהוּדָה וְיוֹסֵף, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא הַבְּכוֹר וּכְדִלְקַמָּן.

לָכֵן מוּבָא בַּמִּדְרָשׁ (בר"ר סג ב) עַל הַפָּסוּק (יְשַׁעְיָה כט) "יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם",

שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ פָּדָה אֶת אַבְרָהָם מִכִּבְשַׁן הָאֵשׁ, כְּלוֹמַר שֶׁבִּגְלַל יַעֲקֹב אָבִינוּ נִצַּל אַבְרָהָם אָבִינוּ מִכִּבְשַׁן הָאֵשׁ, וְיִבֹּאַר שֶׁהַזְּכוּת שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיְתָה מַה שֶּׁעָמַד בְּכָל הַנִּסְיוֹנוֹת לְכַבֵּד אֶת שְׁתֵּי נָשָׁיו כָּרָאוּי, וְהַזְּכוּת הַזּוֹ הִיא זֹאת שֶׁעָמְדָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ לְהִנָּצֵל מִכִּבְשַׁן הָאֵשׁ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲמֹד מִמֶּנּוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ. וּבְגֶמָרָא (סַנְהֶדְרִין יט:) אָמְרוּ עַל פָּסוּק זֶה שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ פָּדָה אֶת אַבְרָהָם מֵהַטּוֹרֵחַ שֶׁל גְּדוֹל שְׁנַיִם עָשָׂר הַשְּׁבָטִים, וְיִבֹּאַר שֶׁהַטּוֹרֵחַ הוּא מַה שֶּׁיַּעֲקֹב חִנֵּךְ אֶת שְׁנֵים עָשָׂר הַשְּׁבָטִים לְכַבֵּד זֶה אֶת זֶה כְּמוֹ שֶׁהוּא כִּבֵּד אֶת נְשׁוֹתָיו, שֶׁאֶת הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת הִנִּיחוּ לוֹ אֲבוֹתָיו שֶׁל יַעֲקֹב כִּזְכוּת לְהִתְגַּדֵּר בָּהּ.

מְתִיקוּיוֹת הַגְּלוּיִים וְהַנִּסְתָּרִים

"וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֶר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הִיא בֵּית לָחֶם". אִיתָא בְּזוֹהַר"ק (ח"ב דַּף כט:), רָחֵל וְלֵאָה שְׁתֵּי עוֹלְמוֹת הֵן, רָחֵל 'עַלְמָא דְּאִתְגְּלְיָא' וְלֵאָה 'עַלְמָא דְּאִתְכַּסְיָא', שֶׁעַל כֵּן לֵאָה נִקְבְּרָה בַּמְּעָרָה שֶׁהוּא מָקוֹם מְכֻסֶּה וְרָחֵל נִקְבְּרָה בְּפָרֶשַׁת דְּרָכִים שֶׁהוּא מָקוֹם גָּלוּי לְעֵין כֹּל, עַד כָּאן.

וְיִבֹּאַר שֶׁמַּעֲלָתָהּ שֶׁל רָחֵל הָיְתָה בְּאֹפֶן הַנִּגְלֶה לָעַיִן, וּכְמוֹ שֶׁהַתּוֹרָה מַדְגִּישָׁה שֶׁרָחֵל הָיְתָה "יְפַת תֹּאַר וְטוֹבַת מַרְאֶה" וְהֵינוּ שֶׁהִיא הָיְתָה נָאָה בְּפָנִימִיּוּתָהּ וּבְחִיצוֹנִיּוּתָהּ, שֶׁהָיְתָה בַּעֲלַת מִדּוֹת טוֹבוֹת מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים שֶׁהִיא עָשְׂתָה אֶת הַמַּעֲשִׂים שֶׁל רִבְקָה שֶׁהִיא בָּאָה לַבְּאֵר וְהִיא בַּעֲלַת מִדּוֹת טוֹבוֹת כְּרִבְקָה, וְיַעֲקֹב אָבִינוּ רָאָה אֶת הַגָּלוּי, שֶׁרָחֵל הִיא בַּעֲלַת מִדּוֹת טוֹבוֹת וְלָכֵן רָצָה לָשֵׂאת אוֹתָהּ.

מִתִּיקוּת נִסְתֶּרֶת

אֲבָל מַעֲלָתָהּ שֶׁל לֵאָה הָיְתָה מְכֻסָּה וְנִסְתֶּרֶת, כִּי בְּאוֹתָהּ שָׁעָה לֹא הָיְתָה בַּעֲלַת מִדּוֹת כְּמוֹ רָחֵל, וְכָתוּב: "וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת", שֶׁהָיְתָה מִתְפַּלֶּלֶת עַל הָעֲתִיד שֶׁלָּהּ לִזְכּוֹת לְמַעֲלוֹת כְּמוֹ שֶׁל רָחֵל, שֶׁבְּכָךְ תִּהְיֶה רְאוּיָה הִיא לְהִנָּשֵׂא לְיַעֲקֹב, וְהַקָּבָּ"ה שָׁמַע לִתְפִלָּתָהּ וְסִבֵּב שֶׁיַּעֲקֹב יִשָּׂא אוֹתָהּ, כִּי רַק הַקָּבָּ"ה הַיּוֹדֵעַ נִסְתָּרוֹת, יָדַע שֶׁטָּמוּן בְּלֵאָה עָתִיד גָּדוֹל יוֹתֵר מִשֶּׁל רָחֵל וּמְסַתְּרוֹת בָּהּ מַעֲלוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד.

וְהָעָתִיד הַגָּדוֹל שֶׁל לֵאָה הֵם בָּנֶיהָ; רְאוּבֵן הָיָה גָּדוֹל בְּמַעֲלָה, שֶׁהָיְתָה לוֹ אֶת הַשְּׁפִלוּת לְוַתֵּר עַל הַבְּכוֹרָה לִשְׁנֵי אֶחָיו, לְיוֹסֵף שֶׁיִּהְיֶה מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם, וְלִיהוּדָה שֶׁיִּמְלֹךְ עַל הָאַחִים. שִׁמְעוֹן הֵבִיא נְסִיוֹנוֹת לַמּוּשְׁפָּחָה בַּמְּרִיבָה עִם שְׁכֶם וּבְכָךְ שֶׁיָּצָע לַהֲרֹג אֶת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְהַנְּסִיוֹנוֹת הָלָלוּ חִשְּׁלוּ אוֹתָם וְגָרְמוּ לָהֶם שְׁלֵמוּת גְּדוֹלָה. לֵוִי בַּפְּתִחָלָה הִתְלַוָּה לְשִׁמְעוֹן לְעֻצָּה גָּמוּר יוֹסֵף וְאַחַר כָּךְ נִפְרַד מִמֶּנּוּ וּמִמֶּנּוּ יָצְאוּ לֵוִיִּים וְכֹהֲנִים, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן. מִיהוּדָה יָצְאָה מַלְכוּת בֵּית דָּוִד וּמִמֶּנּוּ יָקוּם מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ. יְשָׂשכָר יוֹשֵׁב בְּאָהֳלָהּ שֶׁל תּוֹרָה וּזְבוּלוּן עוֹסֵק בְּמַשָּׂא וּמַתָּן בָּאֳמוּנָה וְעַל יָדוֹ יְשָׂשכָר יָכוֹל לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה.

מַמָּה תִּקַּבֵּל אֶת הַנַּחַת הַגְּדוֹלָה?

נִמְצָא, שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ רָאָה מַה טּוֹב לוֹ לְאוֹתוֹ זְמַן, אֲבָל הַקָּבָּ"ה הִסְתַּכֵּל לְמֵרָחוֹק, מַה טּוֹב לֶעָתִיד שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ עַל מְכִירַת יוֹסֵף: אַתֶּם עֲסוּקִים בְּמְכִירַת יוֹסֵף וְהַקָּבָּ"ה עָסוּק לְהַעֲמִיד יְלָדִים גְּדוֹלִים. כָּךְ יַעֲקֹב אָבִינוּ רָאָה שֶׁרָחֵל עַדִיפָה לוֹ, כִּי הִיא יוֹתֵר שְׁלֵמָה כָּעֵת, וְלָכֵן הוּא הָיָה עָסוּק לִשְׁמֹר לָהּ אֶת נֶאֱמָנוּתָהּ, וְאָכֵן כָּךְ הָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, כִּי 'אֵין לַדַּיָּן אֶלָּא מַה שֶּׁעֵינָיו רוֹאוֹת', אֲבָל הַקָּבָּ"ה אוֹמֵר לְיַעֲקֹב: אַתָּה עָסוּק לִשְׁמֹר אֶת נֶאֱמָנוּתְךָ לְרָחֵל וַאֲנִי עָסוּק לְהֵיטִיב לְךָ בַּתּוֹעֶלֶת הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, לָתֵת לְךָ אֶת לֵאָה שֶׁמִּמֶּנָּה תֵּצְלִיחַ בְּיוֹתֵר.

וְהַמַּעֲשֶׂה שֶׁל יַעֲקֹב עִם לֵאָה וְרָחֵל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁדְּוָקָא הַמַּעֲלוֹת שֶׁמְּכֻסּוֹת מֵעֵין הָאָדָם הֵן הַטּוֹבוֹת לוֹ בְּיוֹתֵר, וּמַה שֶּׁנִּרְאֶה לָאָדָם כַּחֵסֶר הַצָּלָחָה, מִזֶּה יְכוֹלוֹת לַעֲמֹד לוֹ הַהַצְלָחוֹת הַגְּדוֹלוֹת בְּיוֹתֵר בְּחַיָּיו, כְּמוֹ שֶׁדְּוָקָא מִלֵּאָה עָמְדוּ לְיַעֲקֹב הַשְּׁבָטִים הַמְאֻירִים בְּיוֹתֵר.

מְתִיקוּת הַבִּטּוּל לִרְצוֹן ה'

כֵּיוָן שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ רָאָה שֶׁהַקָּבָּ"ה רוֹצֶה שֶׁהוּא יִשָּׂא אֶת לֵאָה, הוּא עָבַד עַל מִדּוֹתָיו לֶאֱהֹב אֶת לֵאָה וְהִתְגַּבֵּר עַל טִבְעוֹ וְהָיָה נֶאֱמָן אֵלֶיהָ, וּמִמֶּנָּה הֶעֱמִיד שִׁשָּׁה שְׁבָטִים גְּדוֹלִים וַחֲשׁוּבִים, וְחֵי בְּעֹקֶר עִם לֵאָה, שֶׁהֲרֵי הִמְשִׁיךְ לִהְיוֹת אִתָּהּ גַּם אַחֲרֵי פְּטִירַת רָחֵל.

וַיַּעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה מָכְרָח לָשֵׂאת גַּם אֶת רָחֵל, מִפְּנֵי שֶׁבִּזְמַנָּם הַהֲכָנָה לָשֵׂאת אֶת הָאִשָּׁה - הַדָּבָר הָיָה עָוֶה לִלְקוּחִין גְּמוּרִים, וְכֵיוָן שֶׁיַּעֲקֹב הִבְטִיחַ לָרָחֵל לָשֵׂאת אוֹתָהּ, הוּא הָיָה מָכְרָח לָשֵׂאת אוֹתָהּ, וְעַל זֶה הַנָּבִיא אוֹמֵר: "וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל בְּאִשָּׁה וּבְאִשָּׁה שָׁמָר", וְיִבֹּאַר שֶׁיִּשְׂרָאֵל הַיְנוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ, עָבַד עֲבוֹדַת ה' עִם אִשָּׁה, הַיְנוּ עִם לֵאָה שֶׁאוֹתָהּ הֵבִיא אֶת הַשְּׁבָטִים עוֹבְדֵי ה' הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר, "וּבְאִשָּׁה שָׁמָר" הַיְנוּ שֶׁשָּׁמַר נֶאֱמָנוּת לְרָחֵל לָשֵׂאת גַּם אוֹתָהּ, כֵּיוָן שֶׁהִבְטִיחַ לָהּ.

לֶאֱהֹב מַה שֶּׁה' אוֹהֵב

וּכְשֶׁנָּשָׂא יַעֲקֹב אֶת רָחֵל, כָּתוּב: "וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת רָחֵל מִלֵּאָה", וְהַלָּשׁוֹן "גַּם אֶת רָחֵל" מַשְׁמַע שֶׁרָחֵל נוֹסְפָה גַּם הִיא לְאַהֲבָתוֹ כְּתוֹסֶפֶת בִּלְבַד, "מִלֵּאָה" הַיְנוּ כְּתוֹסֶפֶת עַל לֵאָה, אֲבָל לֵאָה הִיא הָיְתָה אֲהוּבָה אֲצִילוֹ בְּעֹקֶר, כִּי הֵבִין שֶׁהַקָּבָּ"ה רוֹצֶה שֶׁהִיא תִּהְיֶה אִשְׁתּוֹ, וְאָהַב אוֹתָהּ אַף עַל פִּי שֶׁמִּתְחִלָּה הוּא מֵרָצוֹנוֹ הֶעֱדִיף אֶת רָחֵל.

וּמַה שֶּׁכָּתוּב: "וַיַּרְא ה' כִּי שְׂנוּאָה לֵאָה", הַיְנוּ מִשּׁוּם שֶׁמִּבְּאִתְגַּלְיָא, כְּלַפֵּי חוּץ, יַעֲקֹב הֶרְאָה אַהֲבָה לְרָחֵל יוֹתֵר, כֵּיוָן שֶׁאוֹתָהּ הוּא רָצָה מֵעִיקָּרָא, אֲבָל בְּאִתְכַּסְיָא, כְּלַפֵּי עֲבוֹדָתוֹ הַפְּנִימִית, רוֹמֵז הַפָּסוּק: "וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת רָחֵל", שֶׁהִשְׁלִים בְּעַצְמוֹ אֶת אַהֲבָתוֹ הָעֶקְרִית לְלֵאָה, כֵּיוָן שֶׁהַבִּין שֶׁהַקָּבָּ"ה סִבֵּב שֶׁיִּשָּׂא אֶת לֵאָה, אַךְ יִתְּכֵן שֶׁעֲדַיִן כְּלַפֵּי חוּץ הָיָה נִכָּר שֶׁרָחֵל הִיא הָעֶקֶר.

וְאַף עַל פִּי שֶׁכָּעֵת לֵאָה כְּבָר הָיְתָה אֲהוּבָה

להארות ולהצטרפות למנויי 'מתיקות השבת' ולמכתבים למערכת: alonmetikut@gmail.com או: a1133788m@gmail.com

עַל יְדֵי יַעֲקֹב, בְּכָל זֹאת, כֵּיוָן שֶׁכִּלְפֵּי חוּץ הָיְתָה נִרְאֵית כְּפָחוֹת אֲהוּבָה מֵרָחֵל, וּבְפָרָט שֶׁלְּאָה הָיְתָה שְׂנוּאָה לְמֻשָּׁךְ הַרְבֵּה שָׁנִים מִכָּךְ שֶׁכֻּלָּם סָבְרוּ שֶׁהִיא תִּנָּשֵׂא לְעֵשָׂו הָרָשָׁע, וְיָדְעָה שֶׁיַּעֲקֹב רָצָה מֵעִקָּרָא אֶת רָחֵל, נִשְׁאֲרוּ לָהּ עֲדַיִן הָרְגָּשׁוֹת הַלָּלוּ שֶׁהִיא שְׂנוּאָה וּבָא לָהּ מִכָּךְ שִׂבְרוֹן לֵב, לָכֵן כָּעֵת הַקָּבָ"ה פָּתַח לָהּ אֶת שַׁעֲרֵי הַהַצְלָחָה וְזָכְתָה לְהַרְבֵּה בָּנִים, וְאִלּוּ רָחֵל שָׁהָיְתָה אֲהוּבָה כָּל הַשָּׁנִים, שֶׁכֻּלָּם אָמְרוּ שֶׁהִיא תִּנָּשֵׂא לְיַעֲקֹב, כָּעֵת הַקָּבָ"ה סָגַר לָהּ אֶת שַׁעֲרֵי הַהַצְלָחָה וְנִהְיְתָה עֲקָרָה, כְּדֵי שֶׁתְּחוּשׁ אֶת הָרְגָּשׁוֹת שֶׁל שִׁפְלוּת וְהַכְנָעָה, כְּדֵי שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲבֹד אֶת ה' גַּם עִם הַסַּעַם שֶׁל שִׂבְרוֹן לֵב.

אֵין כְּמוֹ הַתַּכְנִית שֶׁל ה'

וְהַקָּבָ"ה סִבֵּב שֶׁיַּעֲקֹב יִשָּׂא קֹדֶם אֶת לֵאָה, כְּדֵי שֶׁיַּעֲמִדוּ הַשְּׁבָטִים הַגְּדוֹלִים מִבְּנֶיהָ, וְאִלּוּ יַעֲקֹב הָיָה נוֹשֵׂא קֹדֶם אֶת רָחֵל, הֲרֵי שֶׁשּׁוּב הוּא לֹא הָיָה נוֹשֵׂא אֶת לֵאָה, וְהָיִינוּ מַפְסִידִים אֶת בְּנֵי לֵאָה, כִּי דַּוְקָא מִלֵּאָה הֵם יָכְלוּ לַעֲמֹד בַּשִּׁלְמוּת הָרְצוּיָה.

כְּגוֹן מַה שֶּׁדָּוִד מַלְכֵּנוּ זָרְעוֹ הִרְבּוּ בִּתְפִלּוֹת וּבְהוֹדָאוֹת לַה', וְלַמִּדָּה הַזֹּאת הֵם יָכְלוּ לִזְכּוֹת דַּוְקָא בְּעִקְּבוֹת הָאִמָּא שֶׁלָּהֶם לֵאָה אִמֵּנוּ, שֶׁהָיָה לָהּ טֶבַע שֶׁל דִּבּוּר כַּמּוּבָא בַּמִּדְרָשׁ (תַּנְחוּמָא וַיֵּצֵא פ"ד) שֶׁהִיא הָיְתָה מִתְפַּלֶּלֶת הַרְבֵּה, וְאִלּוּ רָחֵל מִדָּתָהּ הָיְתָה מִדַּת הַשְׁתִּיקָה (בר"ר עג, ד), וְכָךְ גַּם בְּנָהּ בִּנְיָמִין שֶׁתַּק כַּאֲשֶׁר חָשְׁדוּ בּוֹ שֶׁגָּנַב אֶת הַגְּבִיעַ, וְהַטֶּבַע הַזֶּה הָיָה טוֹב לְהִתְקַיֵּם בְּבִנְיָמִין, אֲבָל בִּשְׁבִיל יְהוּדָה צָרִיךְ אֶת הַטֶּבַע שֶׁל הַדִּבּוּר, בִּשְׁבִיל דָּוִד מַלְכֵּנוּ שֶׁיְּדַבֵּר הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת שֶׁל סֵפֶר הַתְּהִלִּים וְכוּ'.

מִתִּיקוּת הַתַּחֲרוּיוֹת

חַז"ל אוֹמְרִים (מִדְּבָא בְּרֵאשִׁי"ת לה, יז), שֶׁכָּל אֶחָד מֵהַשְּׁבָטִים נוֹלַד עִם תְּאוֹמָה, וּבֹאַר שֶׁהַסִּבָּה לָכָךְ הָיְתָה כְּדֵי שֶׁאַף אֶחָד מֵהַשְּׁבָטִים לֹא יִהְיֶה בְּלְעָדֵי בַּתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ, אֶלָּא לְכָל אֶחָד יִהְיֶה זוּג, וְזֹאת כְּדֵי שֶׁיִּתְנַסֶּה בְּמִדּוֹתָיו וְיִלְמַד לְכַבֵּד אֲחֵרִים, וְכָךְ גַּם בַּשְּׁבָטִים עַצְמָם, מוֹצְאִים שֶׁכַּאֲשֶׁר נוֹלַד בֶּן לְרָחֵל - יוֹסֵף, הַקָּבָ"ה הוֹסִיף לָהּ בֵּן אַחֵר - בִּנְיָמִין, וְכָךְ גַּם אֶצֶל בִּלְהָה וְזִלְפָּה, לֹא הָיָה לְאַף אַחַת בֵּן בּוֹדֵד.

וְגַם לְיוֹסֵף הָיְתָה תַּחֲרוּת עִם בִּנְיָמִין, שֶׁבַּתְּחִלָּה הַמִּשְׁכָּן הָיָה בְּשִׁילֹה שֶׁבְּחֶלְקוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וְאַחַר כָּךְ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה בְּחֶלְקוֹ שֶׁל בִּנְיָמִין, כִּי הַקָּבָ"ה רוֹצֶה לְנַסּוֹת אֶת הָאָדָם בְּתַּחֲרוּת עִם בְּנֵי אָדָם, כְּדֵי שֶׁעַל יְדֵי כָּךְ יִרְכֹּשׁ מִדּוֹת טוֹבוֹת, לִהְיוֹת טוֹב לַבְּרִיּוֹת וּלְכַוֵּן לַאֲחֵרִים שֶׁיַּצְלִיחוּ כְּמוֹתוֹ וְאַף יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

הַנִּסָּיוֹן שֶׁמְּלַוֶּה אוֹתְךָ בְּכָל זְמַן

כִּי הַנִּסָּיוֹן שֶׁל הַקִּנְאָה מְלַוֶּה אֶת הָאָדָם תָּמִיד וּבְכָל מָקוֹם, גַּם בְּתוֹךְ הַבַּיִת בֵּין הָאַחִים, גַּם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ עִם חֲבֵרָיו, וּבְשׁוּק עִם שְׁאָר בְּנֵי הָאָדָם, כִּי הַנִּסָּיוֹן שֶׁל הַקִּנְאָה הוּא חֵלֶק בִּלְתִּי נִפְרָד מֵהַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם, וְהֶחָכָם מִתְגַּבֵּר וּמְפַרְגֵּן לְכָל אֶחָד שֶׁיְּצַלַּח אֲפִילּוּ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וְכָךְ הוּא עָשָׂה מֵחֲלֶקוֹ וְהוּא נַעֲשָׂה בְּכָךְ הֶעָשִׁיר וְהַמְאֻשָּׁר בְּיוֹתֵר.

לָכֵן כָּל אֶחָד צָרִיךְ לָדַעַת וְכָל אַבָּא צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת יְלָדָיו לָדַעַת לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹנוֹת שֶׁל קִנְאָה, שֶׁתָּמִיד הַבֵּן יָכוֹל לְהַרְגִּישׁ שֶׁהַהוֹרִים מַעֲרִיכִים בֵּן אֶחָד יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וְלִפְעָמִים יִתָּכֵן שֶׁזּוֹ אֱמֶת שֶׁהַהוֹרִים מִתְיַחֲסִים יוֹתֵר לְיֶלֶד אֶחָד מֵאֲשֶׁר לַחֲבֵרוֹ, אֲבָל הַחָכְמָה שֶׁל הַיֶּלֶד הַשֵּׁנִי הִיא לָדַעַת שֶׁזֶּה הַנִּסָּיוֹן שֶׁלּוֹ כָּרֶגַע, וְכָעֵת אוֹהֲבִים בֵּן אַחֵר יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וְתָכֶף הוּא בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה אַבָּא, וְגַם הוּא יָכוֹל לְהִמָּשֵׁךְ לֶאֱהֹב יֶלֶד אֶחָד יוֹתֵר מֵהַשֵּׁנִי, וְאֵין מַה לְהִשָּׁבֵר מִכָּךְ, כִּי בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הַחִיּוּת שֶׁל הָאָדָם אֵינָהּ מֵהַיַּחַס שְׁנוֹתְנִים לוֹ, שֶׁהֲרֵי הָאָדָם יְסוֹדוֹ מֵעָפָר וְסוֹפוֹ לֶעָפָר, וְהַחִיּוּת הָאֲמִתִּית הִיא דַּוְקָא מִזֶּה שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹמְדִים בַּנִּסְיוֹנוֹת וְקוֹנִים שִׁלְמוּת שֶׁל עַיִן טוֹבָה וּפִרְגּוּן, וּבְמָקוֹם לְהִשָּׁבֵר וּלְהִתְמָרְמֵר, עַל הָאָדָם לִמְצֹא נַחַת מִכָּךְ שֶׁהוּא זוֹכֶה לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹות וְלִשְׁמֹחַ בְּכָךְ.

המשך ***מתיקות הניסים***

בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁאַחֲרֵי הַנִּסָּיוֹן בְּקֻשְׁתִּי מֵהַמַּגִּיד שִׁעוּר וְסִפַּרְתִּי אֶת הַנֵּס הַזֶּה שֶׁגָּמַל עִמִּי הַקָּבָ"ה, כְּשֶׁסִּיַּמְתִּי אֶת סִפּוּרִי, בִּקֵּשׁ אַחַד הַבַּחוּרִים וְסִפֵּר גַּם הוּא סִפּוּר דּוֹמֶה שֶׁאֵרַע לוֹ וְקָבָ"ה סִפֵּר:

לִפְנֵי כִּשְׁנָתַיִם, כְּשֶׁהָיִיתִי בֶּן אַחַת עֶשְׂרֵה וַחֲצִי, בְּתִקוּפַת הַחֹרֶף רָצִיתִי לַעֲלוֹת לְאוֹטוֹבּוּס, הַנֶּהָג כְּבָר סָגַר אֶת הַדְּלָתוֹת, וַאֲנִי הִכְנַסְתִּי אֶת רַגְלִי, כְּדֵי שֶׁהַנֶּהָג יִפְתַּח לִי אֶת הַדְּלָת, אַךְ הַדְּלָת נִסְגְּרָה עַל הָרֶגֶל שֶׁלִּי. נִסִּיתִי לְמַשֵּׁךְ אֶת הָרֶגֶל וְלֹא הִצְלַחְתִּי, כִּי עַל הָרֶגֶל הָיוּ לִי מַגָּפַיִם גְּדוֹלִים וְהָאוֹטוֹבּוּס הֵחֵל לִיסּוֹעַ!!!

מִיָּד אָחַזְתִּי בְּעַמּוּד שֶׁל תִּמְרוּר שֶׁהָיָה לְיָדִי, כְּדֵי שֶׁהָאוֹטוֹבּוּס לֹא יִגְרֹר אוֹתִי בַּנְּסִיעָה, וְאָז בְּרַחֲמֵי ה' אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ בְּאוֹטוֹבּוּס שֶׁהִבְחִינוּ בְּכָךְ צָעֲקוּ לַנֶּהָג שֶׁיִּפְתַּח אֶת הַדֶּלֶת, וְאָכֵן הוּא פָּתַח וְחַיַּי נִצְּלוּ מִמָּוֶת מַמָּשׁ וַאֲנִי נָסַתִּי עַל נַפְשִׁי.

הַמַּגִּיד שִׁעוּר הִקְדִּישׁ כַּמָּה דַּקּוֹת כְּדֵי לְהַסְבִּיר לָנוּ וּלְכָל הַבַּחוּרִים כַּמָּה צָרִיךְ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים שֶׁגּוֹרְמִים סַכָּנוֹת כָּאֵלּוּ, כִּי דֶּרֶךְ בְּפַעַם אַחַת שֶׁלֹּא יִקְרֶה לָאָדָם נֵס וְהוּא עָלוּל לְהַפְסִיד אֶת חַיָּיו חַס וְשָׁלוֹם. "וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן" וְ"הֹדוּ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ".

י. ק. ירושלים

עֵצָה מִתּוֹקָה

בְּפָרָשַׁת וַיֵּצֵא קָרָאנוּ עַל כָּךְ שֶׁיַּעֲקֹב אִבִּינוּ הָיָה הָאָשְׁפִּיזִין שֶׁל בּוֹרֵא עוֹלָם בַּמָּקוֹם שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ לְאַשְׁפֵּז אֶת עַצְמוֹ בְּמְעוֹנוֹ שֶׁל הַקָּבָ"ה, הֵינוּ לְאָרֵחַ אֶת עַצְמוֹ בְּבֵית ה', עַל יְדֵי שֶׁיַּכְנִיס אֶת ה' לְלִבּוֹ, וְהַשָּׁנָה שֶׁלָּנוּ הִיא שְׁנַת תשפ"ז וְהִיא מִלְּשׁוֹן 'תְּאַשְׁפֵּז', לְרַמֵּז לָנוּ שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְאַשְׁפֵּז אֶת עַצְמוֹ בְּמְעוֹנוֹ שֶׁל הַקָּבָ"ה.

© כל הזכויות שמורות. ניתן לצלם ולהפיץ בצורתו בלבד ללא שום שינוי • מכון מתיקות: 052-7162314 | התוכן נכתב על ידי אחד משומעי השיעור ובאחריותו בלבד
ניתן לתרום ולהקדיש את הגיליון לעילוי נשמת / לרפואה / להצלחה - דרך 'נדרים פלוס': 'מוסדות חיי תורה לובלין' במדור 'עלוני השבת'